

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ ПРОГРАМУ, РОЗРОБЛЕНУ В РАМКАХ ПРОЕКТУ «ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЯ ОСВІТИ ДОРОСЛИХ ВКЛЮЧНО З ПИТАННЯМИ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ»

Катерина Кучина, Лариса Москаленко

№	Інформація про програму	Характеристики
1. –	Назва програми	Волонтерство як шлях розвитку особистісного потенціалу молоді
2. –	Автори програми	Кучина К.О. – виконавчий директор Благодійної організації «Благодійне об'єднання «Соціальний фонд», кандидат педагогічних наук, викладач МДПУ ім. Б. Хмельницького; Москаленко Л.М. – голова організації «Міжнародний центр неформальної освіти», кандидат філософських наук.
3. –	Керівник групи	Кучина К.О.
4. –	Обґрунтування реалізації програми	Події Майдану 2015 року активізували волонтерський рух України – рух людей, які усвідомлюють, що для позитивних змін у країні необхідна особиста участь та відповідальність. На сьогодні молодь, яка навчається у ВНЗ, поки що не повною мірою задіяна у волонтерській діяльності, хоча і має часовий та фізичний ресурси. Одна з причин певної пасивності молоді – діючий стереотип про волонтерство як про використання безкоштовної трудової сили. Найчастіше мають місце варіанти залучення молоді лише для виконання технічних, другорядних завдань, що й відштовхує молодих людей від подальшої активності. Ситуація ускладнюється відсутністю інформації про конкретні можливості залучення до волонтерства, що сприятиме реалізації типових потреб молоді: відчувати власну значущість і корисність, приналежність до колективу інших волонтерів, причетність до організації, домогтися поваги, визнання, розширити коло знайомих. Згідно зі Ст. 5 пункту 3 Закону України «Про волонтерську діяльність» «... організації та установи, що залучають до своєї діяльності волонтерів, зобов'язані здійснювати підготовку волонтерів».
5. –	Цільові групи та їх потреби	20 осіб студентської молоді, в тому числі з інвалідністю (урахування інклюзивного підходу), які мають: 1. низький рівень інформованості молоді щодо можливостей залучення до діяльності громадських організацій; 2. недостатньо сформовані вміння та навички командної, ефективної волонтерської роботи (самоорганізації, планування, вибір та застосування доцільних форм ініціативи, командостворення та ін.); 3. недостатньо розвинуті навички softskills; 4. неправильне сприйняття ролі студентства і його можливостей у процесі залучення до волонтерства (що найчастіше виявлялось у виконанні другорядних завдань); 5. недостатньо сформовану громадянську свідомість і як результат – деяку пасивність у громадянському секторі; 6. труднощі у пошуку першого робочого місця; 7. потребу в самореалізації та в груповій взаємодії.
6. –	Мета освітньої програми	формування у студентської молоді основних компетенцій, необхідних для здійснення ефективної волонтерської роботи в громадському секторі.
7. –	Завдання освітньої програми	1. Розширити знання про роль та значення волонтерства для формування соціальної згуртованості в українському суспільстві; розкрити основні поняття, законодавчу базу, напрями, форми волонтерської діяльності, відомості про активні НГО міста.

8. –		2. Ознайомити учасників з напрямками волонтерської роботи, яка сприяє особистісному зростанню, реалізації творчого потенціалу, розвитку командної роботи та softskills. 3. Сприяти формуванню громадянської свідомості, активності та мотивації до волонтерської діяльності в громадянському секторі.
	Результати, що плануються	1. Підвищено рівень знань про волонтерство як спосіб активності в громадському секторі. 2. Сформовано вміння та навички для здійснення ефективної волонтерської роботи (самоорганізації, планування, вибір та доцільних форм ініціативи, командостворення та ін.). 3. Надано можливості для набуття досвіду участі у волонтерській діяльності у взаємодії з НГО. 4. Підвищено рівень громадянської свідомості та активності молоді в громадянському суспільстві. 5. Сформовано соціокультурні компетенції. 6. Сформовано фандрейзингову компетентність. 7. Сформовано вміння використання інструментів просування громадських організацій через соціальні мережі.
9. –	Тривалість програми	2 дні по 5 навчальних годин з урахуванням графіка навчальної діяльності студентської молоді.
10. –	Тематичний зміст програми	Тема 1: Волонтерська діяльність як засіб особистісного зростання в командній діяльності. Тема 2: Напрями і форми волонтерської роботи для покращення життя громади. Тема 3: Необхідність фандрейзингових компетентностей. Тема 4: Механізми та секрети PR НГО в соцмережах. Тема 5: Практикум – спілкування для особистісного зростання в командній діяльності.
11. –	Кваліфікаційні вимоги до викладачів / тренерів	Фахівці у сфері освіти дорослих, що мають вищу освіту, досвід роботи в громадському секторі та наступні компетентності: громадянську – як здатність активно, відповідально та ефективно реалізовувати права та обов'язки; андрагогічну – як здатність створювати оптимальні умови для навчання дорослих; доцільне застосування різних ролей андрагога, володіння методами навчання та оцінки результатів навчального процесу, розвитку мотивації дорослих до діяльності; соціальну – як здатність продуктивно співпрацювати з різними категоріями учасників; комунікаційну – як здатність володіння методами роботи у групі, підтримки співпраці та командної взаємодії, конструктивного вирішення конфліктних ситуацій; особистісну – як здатність до самовираження, самоорганізації, управління особистим часом.

ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНОГО ТРЕНІНГУ «ВОЛОНТЕРСТВО ЯК ШЛЯХ РОЗВИТКУ ОСОБИСТІСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОДІ», РОЗРОБЛЕНА В РАМКАХ ПРОЕКТУ «ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЯ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ ВКЛЮЧНО З ПИТАННЯМИ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ»

Время	Тема блока	Методы	Результат	Тренер
Д Е Н Ь 1				
13.40 14.00	– Реєстрація учасників. Визначення рівня мотивації до волонтерства	П и с ь м о в е вхідне тесту- вання	Виявлено початковий рівень мотивації до волонтерської діяльності учасників для моніторингу результативності тренінгу	Кучина К.
14.00 14.05	– Вступне слово організаторів	Бесіда	Виникнення інтересу до теми волонтерства. Презентація тренерів, членів команди. Орієнтація на місці локації.	Москаленко Л., Кучина К.

14.05 14.25	- Знайомство-«криголам»	Ігрова вправа «Дружба»	Знайомство учасників. Здійснення регуляції м'язового та емоційного напруження. Створення позитивного психологічного клімату. Виявлення особистого волонтерського досвіду учасників.	
14.25 14.30	- Правила роботи	Мозковий штурм	Встановлення правил взаємодії учасників. Встановлення контакту тренерів з учасниками	Москаленко Л.
Тема 1: Мотивації до волонтерської діяльності.				
14.30 14.40	- Презентація теми	Ігрова вправа «Мости»	Актуалізація знань з теми.	Кучина К.
14.40 14.50	- Основні поняття волонтерства. Дослідження «Молодь України-2015» в аспекті участі в громадському секторі	Міні-лекція, тематична дискусія	Ознайомлення з історією виникнення волонтерської діяльності, особливостями волонтерства в різних країнах світу, зіставлення з ситуацією в Україні на основі даних соціологічних досліджень. Виявлення поширених причин пасивності громадян, зокрема молоді в громадському секторі. Розкриття змісту понять «волонтер» та «волонтерство».	Москаленко Л.
14.50 15.05	- Законодавча база волонтерства	Індивідуальна, групова робота	Ознайомлення із законодавчою базою волонтерства для підвищення ефективності виконання завдань: права і обов'язки. Попередження про випадки використання волонтера як «робочої сили».	
15.05 15.30	- Мотивація до волонтерської роботи	Індивідуальна, групова робота, мозковий штурм, бесіда	Ознайомлення з прикладами волонтерської діяльності, авторитетною для учасників молодіжного середовища. Визначення традиційних мотивів до волонтерської діяльності. Визначення потреб, які задовольняє ВД.	Кучина К.
15.30 16.00	- Перерва на обід			
16.00 16.05	- Енерджайзер	Ігрова вправа «Мультик»: М. Монро, Миксер, Дж.Бонд, «Стиралка»	Здійснення регуляції м'язового та емоційного напруження. Створення позитивного психологічного клімату.	Кучина К.
16.05 16.30	- Мотивація до волонтерської роботи	Ворлд-кафе, мозковий штурм	Визначення вимог до волонтера. Окреслення переваг волонтерства.	Кучина К.
16.30 16.45	- Тема 2: Напрями і форми волонтерської роботи			
	Основні напрями та цільова аудиторія волонтерської роботи	Тематична дискусія, аналіз конкретних ситуацій «Базар», групова робота	Ознайомлення з основними напрямками і цільовою аудиторією волонтерської роботи молоді з метою подальшого усвідомленого вибору учасниками індивідуальних сфер волонтерства в громадському секторі Визначено пріоритетні напрями волонтерської роботи для групи. Створено мікро-групи з однодумців за напрямками волонтерської роботи.	Москаленко Л. Кучина К.
16.45 17.30	- Роль міжсекторального співробітництва на локальному рівні	Рольова гра в мікро-групах «Активні громадяни»	Розглянуто ситуації з різних сторін, в залежності від ролі: влади, бізнесу, медицини, освіти, медіа, громади. Розширено розуміння необхідності діалогу з усіма категоріями населення. Визначено шляхи вирішення проблем міста з усвідомленням необхідності власної участі. Усвідомлення ефективності використання співпраці для спільного досягнення мети.	Москаленко Л.
17.30 17.45	- Кава-брейк			
17.45 18.30	- Презентація місцевих НГО. Роль волонтерів у їх діяльності	Презентація, Бесіда	Знайомство з представниками і результатами діяльності найбільш активних НГО міста. Знайомство представників НГО з побажаннями до організації волонтерської діяльності. Виникнення бажання співпраці з волонтерами, близькими за цінностями, спрямованості.	Москаленко Л., Кучина К.

			Сформована мотивація до волонтерської діяльності.	
18.30 19.00	- Висновки дня. Зворотній зв'язок.	Письмове анкетування	Закріплена отримана інформація першого дня. Оцінено роботу тренерів.	Москаленко Л.
Д Е Н Ь 2				
13.00 13.15	- Рефлексія першого дня	Ігрова вправа «Ламбада»	Закріплена інформація про імена учасників. Активована інформація про волонтерство. Здійснено регуляція м'язового та емоційного напруження. Встановлено позитивний психологічний клімат в групі.	Москаленко Л.
13.15 13.45	- Тема 3: Фандрейзингова компетентність			
	Основи фандрейзингу для здійснення волонтерської діяльності	Міні-лекція, мозковий штурм	Змінено стереотип про елементарні виконавських функціях волонтера на функції відповідального ініціатора. Ознайомлені з основами і особливостями локального фандрейзингу в громадському секторі.	Кучина К.
13.45 14.30	- Ефективні методи залучення ресурсів	Рольова гра «Благодійний аукціон»	Розглянуто мотиви обох сторони: донора, ініціатора. Розширено розуміння про ефективні способи фандрейзингу в громадському секторі. Отримано досвід залучення ресурсів.	Кучина К.
14.30 15.00	- Перерва на обід			
15.00 15.45	-			
	Енерджайзер	Ігрова вправа «Новачок»	Закріплена інформація про імена учасників Усвідомлено протиріччя між необхідністю залучення нових членів команди і одночасного виконання власних завдань Розвинені навички роботи в команді. Здійснено регуляція м'язового та емоційного напруження. Створено позитивний психологічний клімат.	Кучина К.
	Тема 4: PR компетентність			
	Формування іміджу організації в соціальних мережах	Міні-лекція, тематична дискусія	Позначено переваги соцмереж як інструменту PR організації. Розширено знання про особливості ведення сторінки організації: орієнтація на цільову аудиторію, визначення стилю і способів подачі інфо.	Москаленко Л., Кучина К.
15.45 16.30	- Тема 5: Практикум			
	Планування волонтерської ініціативи в громадському секторі	Груповая робота	Отримано знання про етапи планування та оцінки ефективності волонтерської ініціативи. Розвинені навички роботи в команді по тенденціям. Отримані навички планування, фандрейзингу, PR ініціативи організації. Складено план реалізації учасниками тренінгу не менше 4 волонтерських ініціатив в громадському секторі.	Москаленко Л., Кучина К.
16.30 16.45	- Кава-брейк			
16.45 17.30	- Презентація місцевих НГО. Роль волонтерів у їх діяльності	Презентація	Знайомство з представниками і результатами діяльності найбільш активних НГО міста. Виникло бажання співпраці з волонтерами, близькими за цінностями, спрямованості. Сформована мотивація до волонтерської діяльності в громадському секторі.	Москаленко Л., Кучина К.
17.30 18.00	- Зворотній зв'язок.	Ігрова вправа «Клубок». Письмове тестування	Закріплена отримана інформація двох днів. Виявлено кінцевий рівень мотивації до волонтерської діяльності учасників для моніторингу результативності тренінгу.	Кучина К.